

«Затверджую»

Завідувач кафедри

/ Перегуда Є.В. /

«21» червня 2022 р.

Розробник силабуса

/ Панібудьласка А.В. /

СИЛАБУС Політологія

1) Шифр за освітньою програмою: ОК6
2) Навчальний рік: 2022/2023
3) Освітній рівень: перший рівень вищої освіти (бакалавр)
4) Форма навчання: денна, заочна
5) Галузь знань: 18 ВИРОБНИЦТВО ТА ТЕХНОЛОГІЇ
6) Спеціальність, назва освітньої програми: Спеціальність: «Екологія та охорона навколишнього середовища»
7) Статус освітньої компоненти: обов'язкова
8) Семестр: 4 (2)
Контактні дані викладачів: Панібудьласка А.В., кандидат історичних наук, доцент кафедри політичних наук і права КНУБА panibudlaska.av@knuba.edu.ua, 044 241 55 66, 0954430861; ауд 431 центрального корпусу КНУБА
9) Мова викладання: українська
10) Пререквізити – «Історія Української державності та культури», «Історія філософії та філософської думки»
11) Мета курсу: Головним завданням у вивченні курсу «Політологія» є з'ясування суті політичного життя, політичних відносин та процесів, розуміння політичних реалій, опанування знань, які знадобляться у професійній діяльності.

12) Результати навчання:				
№	Програмний результат навчання	Метод перевірки навчального ефекту	Форма проведення занять	Посилання на програмні компетентності
1.	ПР14 Уміти доносити результати діяльності до професійної аудиторії та широкого загалу, робити презентації та повідомлення	Обговорення під час занять, тематичне дослідження, контрольна робота, есе	Лекція, практичні заняття	ІК ЗК07 ЗК12 ЗК13

2	ПР04. Обґрунтувати природозахисні технології, базуючись на розумінні механізмів впливу людини на навколишнє середовище і процесів, що відбуваються у ньому.	Обговорення під час занять, тематичне дослідження, контрольна робота, есе	Лекція, практичні заняття	ІК ЗК01 ЗК02 ЗК06 ЗК08 ЗК09
---	---	---	---------------------------	--

13) Структура курсу:

Лекції, год.	Практичні заняття, год.	Лабораторні заняття, год.	Курсовий проект/ курсова робота РГР/Контрольна робота	Самостійні робота здобувача, год.	Форма підсумко- вого контролю
Денна	14	16	контрольна робота - 1	60	Екзамен
Заочна	8	10	контрольна робота - 1	72	Екзамен
Сума годин:				90	
Загальна кількість кредитів ECTS				3	
Кількість годин (кредитів ECTS) аудиторного навантаження:				30 (1) год. – денна 18 год. – заочна	

14) Зміст курсу:

Тематика лекцій та практичних занять

Модуль 1. Предмет і завдання курсу. Політична влада і суспільство

Змістовий модуль 1. Предмет і завдання курсу. Понятійно-категоріальний апарат курсу.

Тема 1. Політологія як наука та навчальна дисципліна.

Тема 2. Політична влада.

Змістовий модуль 2. Політична влада і суспільство.

Тема 3. Громадянське суспільство та політичні партії.

Тема 4. Політична суб'єктність етносів та націй.

Політична свідомість та політична культура. Символічна політика.

Модуль 2. Політичні інститути та процеси.

Змістовий модуль 3. Політичні інститути.

Тема 5. Політична система суспільства та держава. Політичні еліти та політичне лідерство.

Тема 6. Регіональна політика. Політика в сфері будівництва та архітектури.

Змістовий модуль 4. Політичні процеси.

Тема 7. Політичні процеси. Вибори та виборчі системи.

Практичне заняття Тема 8. Світові політичні процеси.

Курсовий проект/курсова робота/РГР/Контрольна робота:

Індивідуальне завдання підлягає захисту студентом на заняттях, які призначаються додатково. Індивідуальне завдання може бути виконане у різних формах. Студенти можуть зробити його у вигляді реферату. Реферат повинен мати обсяг 18-24 сторінок А4 тексту (кегель Times New Roman, шрифт 14, інтервал 1,5), включати план, структуру основної частини тексту відповідно до плану, висновки і список літератури, складений відповідно до ДСТУ 8302:2015. В рефераті можна помістити словник базових понять до теми. Водночас індивідуальне завдання може бути виконане в інших формах, наприклад, у вигляді презентації у форматі Power Point. В цьому разі обсяг роботи визначається індивідуально – залежно від теми.

Як виконання індивідуального завдання за рішенням викладача може бути зарахована участь студента у науково-практичній конференції з публікацією тез на одну з тем, дотичних до змісту дисципліни, або публікація статті на одну з таких тем в інших наукових виданнях.

Текст індивідуального завдання подається викладачу не пізніше, ніж за 2 тижні до закінчення семестру. Заняття із захисту індивідуальних завдань призначаються не пізніше, ніж за 1 тиждень до закінчення семестру. Викладач має право вимагати доопрацювання індивідуального завдання

Тематика індивідуальних завдань для студентів денної та контрольних робіт для студентів заочної форми навчання

1. Основні етапи розвитку української політології.
2. Станіслав Оріховський –Роксолан (1513-1566) Поради королю Сигізмунду Августу 1566.
3. Політична концепція Дж. Локка (1632-1704) та Ш. Монтескє (1689-1755).
4. Основні моделі федерацій сучасних країн світу.
5. Українська державність 2010 -2020 рр. проблеми та перспективи
6. «Конституція» Пилипа Орлика 1710 р. – зміст та обставини прийняття.
7. Конституція УНР 1918 р. основні положення та умови ухвалення
8. Особливості становлення громадянського суспільства в Україні з 1991р.
9. Класифікація сучасних (2010-2020 рр.) політичних партій і рухів в Україні.
10. Партійна система Української держави у 2010-2020 рр.
11. Націоналізм: ідеологія і політична практика.
12. Федералістична концепція М.П. Драгоманова (1841-1895).
13. Політичний портрет сучасного лідера. Політичний маркетинг.
14. Проблеми формування політичного лідера.
15. Психологія натовпу в роботах С.Сігеле (іт.), І. Тарда (фр), К. Михайловського (рос.)
16. Досвід та шляхи подолання тоталітаризму в політичній культурі суспільств що трансформуються.
17. Електронне урядування . Інформація та інформаційні комунікації в сучасній політиці.
18. Поняття інформації її місце та роль в політиці.
19. Політична комунікація : сутність, функції, структура, типологія , рівні.
20. Масові політичні комунікації : сучасний стан та тенденції розвитку.
21. Ознаки глобалізації в сучасному світі.
22. Політичні конфлікти в Україні 2001 – 2020 рр.
23. Зміст сучасного світового політичного процесу.
24. Україна в геополітичному просторі 1991-2020 рр.
25. Маніпулятивна демократія як форма сучасної демократії.
26. Політичні чутки як інформаційний феномен
27. Етнополітичні конфлікти в світі..
28. Українська національна політична думка в Новітні часи 1900 – 1930 рр.
29. Основні досягнення та історичне значення політичної думки Нового часу XVII-XVIII ст.
30. Демократія як вид політичної влади.
31. Основні концепції влади.
32. Новітні форми політичної участі.
33. Правова система держави
34. Політичні права їх закріплення міжнародними документами та ратифікація законами України.
35. Поняття партійної системи . Типи партійних систем в країнах сучасного світу.
36. Політичні еліти як суб'єкти політики.
37. Характеристика основних концепцій політичного лідерства.
38. Суспільно-політичні передумови створення елітистських концепцій на зламі XIX-XX ст. Поняття політичного класу.
39. Етнос, нація : концептуальні підходи, історичні форми, типологізація.
40. Поняття сепаратизму (історія та сучасність) 1991-2020 рр.
41. Особливості становлення політичної культури сучасного українського суспільства..
42. Характерні риси лібералізму.
43. Ідеологічні засади соціалізму і комунізму.
44. Основні суперечності сучасного світу.
45. Концепція Жана Бодена про державний суверенітет (1530-1596).
46. Аврелій Августин про владу, державу і церкву (354-430).
47. Фома Аквінський про відносини держави і церкви (1226-1274).
48. Вчення Нікколо Макіавеллі про політику, походження, суть держави, форми державного устрою та правління (1469-1527).
49. Томас Гоббс про форми правління, походження і сутність держави. (1588-1679).
50. Ж.Ж. Руссо - вчення про «Суспільний договір» («Золотий вік»). (1712-1778).
51. І. Кант про правову державу та етику в політиці (1724-1804).
52. Г.- В. Гегель – про співвідношення громадянського суспільства, держави і права. (1770-1831)
53. Виникнення, основні етапи розвитку доктрини марксизму.
54. Реформізм (Соціал – демократія другої половини XIX ст.)
55. Політична і національна концепція І. Вишенського(1560-1620).
56. Політичні і релігійні ідеї митрополита П. Могили (1597-1647).

57. Держава і церква у творчій спадщині С.Яворського (1658-1722)
58. Концепція (вчення) про відносини церкви і держави Феофана Прокоповича (1682-1736). «Духовний регламент» 1721.
59. Народницький напрямок в розвитку української політичної думки 1845 -1917 рр. – Кирило - Мефодіївці, В.Б.Антонович, М.П.Драгоманов, М.С.Грушевський.
60. Суспільно-політичні погляди та політичний досвід І.Я.Франка. («Найновіший галицький вибір» 1895 р.)
61. Український консерватизм. Політична концепції В.Липинського (1882-1931), С.Томашівського (1875 -1930).
62. Джерела та зміст національної концепції М.Міхновського (1873-1924). («Самостійна Україна», «Десять заповідей Української народної партії»)
63. Умови формування концепції інтегрального націоналізму Дмитра Донцова (1883-1973).
64. Основні ідеї класичного консерватизму за Е. Берком (XVIII ст.).
65. Політичні ідеї давньогрецького філософа Платона (427-347 до н.е.)
66. Політичні ідеї давньогрецького філософа Аристотеля (384-322 до н.е.).
67. Політична концепція китайського філософа Конфуція. (551-479 до н.е.)
68. Політичне вчення китайського філософа Лао Дзи (VI ст. до н.е.)
69. Основні ідеї (концепції) про легітимне панування та теорії національної бюрократії М.Вебера. (1864-1920).
70. Теорія політичного класу (еліти) Гаetano Москі (1858-1941).
71. Психологічний підхід у концепції політичної еліти Вільфредо Парето (1848-1923).
72. Політична концепція і боротьба з імператорською владою давньоримського мислителя Цицерона (106- 43 до н.е.)
73. Політичні ідеї і концепція давньоримського філософа Сенеки (4-65).
74. Політичні партії : сутність, типологія, функції.
75. Політична психологія.
76. Політичні відносини і політична діяльність.
77. Мас – медіа і громадська думка.
78. Міжнародна політика і міжнародні відносини : теорія, історія, принципи.
79. Інформаційна влада..
80. Поняття типологія і стилі політичної діяльності.
81. Політична комунікація її функції і засоби.
82. Політичне лідерство : поняття і роль у механізмі реалізації влади..
83. Політика як суспільне явище, об'єкти і суб'єкти політики.
84. Міжнародні організації та їх функції.
85. Суперечності геополітичного становища України і моделі світового порядку...
86. Президентство в сучасному світі.
87. Політичні системи : типологія.
88. Легітимність як характеристика влади..
89. Механізм функціонування влади..
90. Конституційні основи політичної системи України (1996р.). Політична реформа у 2004, 2010, 2014 рр.
91. Ідеологія в тоталітарному і демократичному суспільствах.
92. Ідеологічні концепції XVIII-XX ст.
93. Молодіжні рухи в сучасній Україні 1991-2020 рр.
94. Основні проблеми становлення правової держави в Україні.
95. Складові (основні) політичної свідомості українського суспільства у 1991-2020 рр.

15) Основна література:

Підручники:

Вдовичин І., Вільчинська І., Перегуда Є. та ін. Історія політичної думки України: підручник. За заг. ред. Н. М. Хоми. Львів: Новий Світ-2000, 2017.

Навчальні посібники:

Політологія: Навчальний посібник / Перегуда Є.В. та ін. – К.: КНУБА, 2012, 236 с.

Методичні роботи:

Політологія: Методичні вказівки для студентів усіх спеціальностей та форм навчання /Укладачі: Є.В.Перегуда, В.Л.Згурська, Н.І. Рижко, – Вид. III-ге, доп. - К.: КНУБА, 2013. – 37с.

16) Додаткові джерела:

1. Конституція України: Із змінами внесеними згідно із законом №2222 –IV, від 8.12.2004 р., ВВР, 2005, №2, Ст.44. – Харків: «Фоліо», 2006. – 48 с.
2. Зозуля Є.В., Туренко О.С., Іванов І.В. Історія вчень про державу і право: навч. посіб. Херсон: «Олді-Плюс», 2018. С. 4-40. URL: http://org2.knuba.edu.ua/pluginfile.php/112035/mod_resource/content/1/posibnik_zozulia.pdf
3. Гайдукевич Г.А. Психологічний вимір глобалізаційних процесів в Україні/Г.А.Гайдукевич//Проблеми модернізації України –К.:ДП

- «Видавничий дім «Персонал, 2018. – Вип.6. Матеріали наук. Практ. Конф. «Проблеми культури наукової роботи та академічної добросесності у сучасному світі», 29 березня 2018 р. – С. 63-66.
4. Історія політичної думки України: Методичні рекомендації до вивчення дисципліни для студентів спеціальності «Політологія». Уклад.: Перегуда Є.В., Місержи С.Д. Київ-Тернопіль: КНУБА, «Бескиди», 2020. 64 с.
 5. Множинська Р.В. Українські мислителі XIX-XX ст. Хрестоматія: навчальний посібник. К.: КНУТД, 2015. С. 240-330. URL: http://org2.knuba.edu.ua/pluginfile.php/71602/mod_resource/content/1/Українські мислителі 19-29 ст. Хрестоматія.pdf
 6. Україна XX ст.: суспільно-політичні моделі національної держави (державницька ідеологія та програмні засади провідних українських політичних партій і громадсько-політичних об'єднань) / П. П. Гай-Нижник (керівник проекту, упоряд. і наук. ред.); авт. кол.: П. П. Гай-Нижник, С. І. Губський, А. В. Іванець, І. Й. Краснодемська, Д. В. Толочко, Т. М. Швидченко, Т. М. Шевченко. К., 2018. 705 с. URL: http://chtyvo.org.ua/authors/Shevchenko_Tetiana/Ukraina_KhKh_st_suspilno-politychni_modeli_natsionalnoi_derzhavy_derzhavnytska_ideolohiia_ta_prohram
 7. Кармазіна М.С. Партії в Україні : собствённые/присвоенные, именные, «использованные»: политические партии в Украине [Електронний ресурс] / М.Кармазіна//Зеркало Недели . –2018. – №13. – Режим доступу: <https://zn.ua/internal/partii-v-ukraine-sobstvennye-prisvoennye-imennye-ispolzovannye-280543.html>
 8. Кармазіна М.С. Региональные политические партии в Украине : зарождение феномена [Електронний ресурс] / М.Кармазіна//Зеркало Недели . –2018. – №14. – Режим доступу: <https://zn.ua/internal/regionalnye-politicheskie-partii-v-ukraine-zarozhdenie-fenomena-281167.html>
 9. Кармазіна М.С. Между лукавством, тщеславием, популизмом [Електронний ресурс] / М.Кармазіна//Зеркало Недели . –2018. – №16. – Режим доступу: <https://zn.ua/internal/mezhdulukavstvommessianstvomi-populizmomvlabirintahslovideystviy-politpartiy-282572.html>
 10. Класики політичної думки від Платона до Макса Вебера: пер. з нім. За ред. проф. Е. Причепія. К.: Тандем, 2002. 584 с.
 11. Аквінський Т. Коментарі до Аристотелевої «Політики». К.: Основи, 2000. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Akvinskyi_Toma/Komentari_do_Aristotelevoi_Polityky/
 12. Класики політичної думки від Платона до Макса Вебера: пер. з нім. За ред. проф. Е. Причепія. К.: Тандем, 2002. 584 с.
 13. Гоббс Т. Левиафан, або Суть, будова і повноваження держави церковної та цивільної. К.: Дух і Літера, 2000. 606 с. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Thomas_Hobbes/Leviafan_abo_Sut_budova_i_povnovazhennia_derzhavy_tserkovnoi_ta_svitskoi.pdf
 14. Державне політичне правління і національна єдність: аналітична доповідь/ за ред. О.М.Майбороди. – Київ: ППЕНД ім. І.Ф.Кураса НАН України, 2018. – 248 с.
 15. Кампанелла Т. Місто Сонця. URL: <https://www.ukrlib.com.ua/world/printit.php?tid=3439>
 16. Мак'явеллі Н. Флорентійські хроніки. Державець. К.: Основи, 1998. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Machiavelli_Niccolo/Florentiiski_khroniky_Derzhavets.pdf
 17. Руссо Ж.-Ж. Про суспільну угоду, або принципи політичного права. Пер. з фр. та ком. О. Хома. К: Port-Royal, 2001. 349 с. URL: <http://litopys.org.ua/rousseau/rous.htm>
 18. Спіноза Б. Теологічно-політичний трактат. К.: Фоліо, 2018. 416 с.
 19. Безродний Є.Ф., Уткін О.І. Історія політичних вчень: Навчальний посібник. К.: ВД «Професіонал», 2006. С. 178-193. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Bezrodnyi_Yevhen/Istoriia_politychnykh_vchen.pdf
 20. Консерватизм: антологія. Упор. О. Проценко. К.: Смолоскип, 2008. 820 с. URL: <https://www.twirpx.com/file/995068/>
 21. Лібералізм: Антологія. 2-ге вид. Упоряд. О. Проценко, В. Лісовий. К.: ВД «Простір», «Смолоскип», 2009. XXXII + 1128 с. URL: <https://www.twirpx.com/file/1016950>
 22. Токвіль А. де Про демократію в Америці. К.: Всесвіт, 1999. URL: <http://litopys.org.ua/tocq/toc.htm>
 23. Федун (Полтава) П. Концепція Самостійної України. Т. 1. Твори. Львів, 2008. URL: http://shron1.chtyvo.org.ua/Fedun-Poltava/Kontseptsiia_Samostiinoi_Ukrainy_Tom_1_Tvory.pdf (дата звернення: 05.01.2020).
 24. Лук'яненко Л. Національна ідея і національна воля. К.: МАУП, 2003. 296 с.
 25. Множинська Р.В. Українські мислителі XIX-XX ст. Хрестоматія: навчальний посібник. К.: КНУТД, 2015. С. 240-330. URL: http://org2.knuba.edu.ua/pluginfile.php/71602/mod_resource/content/1/Українські мислителі 19-29 ст. Хрестоматія.pdf
 26. Ніколаєнко Н.В. Ідеї солідаризму в політико-правовій спадщині В. Винниченка. *Право і суспільство*. 2014. №5-2. С. 43-48. URL: <http://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=2579#section-2>
 27. Перегуда Є.В. Виконавча влада України : Політико- правові аспекти модернізації монографія / Є.В.Перегуда. – К.: «Логос», 2013. – 408 с.
 28. Ребет Л. Теорія нації. URL: <http://diasporiana.org.ua/wp-content/uploads/books/21126/file.pdf>
 29. Старосольський В. «Криза» конституційної держави. *Вибори та демократія*. 2005. №4(6). С. 56–65
 30. Сціборський М. Націократія. URL: <http://shron1.chtyvo.org.ua/Stsiborskyi/Natsiokratia.pdf>
 31. Узун Ю.В. Процес децентралізації в Україні: внутрішні та зовнішні форми співробітництва / Ю.В.Узун // Регіональна політика: історичні витоки, законодавче регулювання, практична реалізація [зб. наук. пр.]. Київ–Тернопіль : 2015. – Вип. II. Матеріали Другої Міжнар. наук.-практ. конф., (Київ, 14–15 грудня 2016 р.) / Мін-во освіти і науки України, Київ. нац. ун-т будівн. і архіт-ри та ін. «Економічна думка». 2016. – Ч. 1. – С. 177-182.
 32. Шишкалова Н.Ю. ОСББ – первинний осередок громадського суспільства/ Н.Ю.Шишкалова //Регіональна політика: історичні витоки, законодавче регулювання, практична реалізація [зб. наук. пр.]. Київ–Тернопіль : 2015. – Вип. II. Матеріали Другої Міжнар. наук.-практ. конф., (Київ, 14–15 грудня 2016 р.) / Мін-во освіти і науки України, Київ. нац. ун-т будівн. і архіт-ри та ін. «Економічна думка». 2016. – Ч. 2. – С. 139-143.

17) Система оцінювання навчальних досягнень (розподіл балів):

Поточне оцінювання та самостійна робота				Індивідуальне завдання	Підсумковий контроль	Сума
Модуль 1		Модуль 2				
Змістовний модуль 1	Змістовний модуль 2	Змістовний Модуль 3	Змістовний Модуль 4	екзамен	100	
10	14	14	12			20

18) Умови допуску до підсумкового контролю:

1. Студент, який пропустив аудиторне заняття з поважних причин, має продемонструвати викладачу та надати до деканату ФУПП документ, який засвідчує ці причини.
2. Студент, який пропустив лекційне заняття, повинен законспектувати зміст цього заняття та продемонструвати конспект викладачу до складання заліку, іспиту.
3. Студент, який пропустив практичне заняття, повинен законспектувати джерела, які були визначені викладачем як обов'язкові для конспектування, та продемонструвати знання з пропущеної теми викладачу до складання заліку, іспиту.
4. За об'єктивних причин (хвороба, міжнародне стажування тощо) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

19) Політика щодо академічної доброчесності:

1. Списування під час тестування та інших опитувань, які проводяться у письмовій формі, заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). У разі виявлення фактів списування з боку студента він отримує інше завдання. У разі повторного виявлення призначається додаткове заняття для проходження тестування.
2. Тексти індивідуальних завдань (в т.ч. у разі, коли вони виконуються у формі презентацій або в інших формах) перевіряються на плагіат. Для цілей захисту індивідуального завдання оригінальність тексту має складати не менше 70%. Виключення становлять випадки зарахування публікацій студентів у матеріалах наукових конференціях та інших наукових збірниках, які вже пройшли перевірку на плагіат.

20) Посилання на сторінку електронного навчально-методичного комплексу дисципліни:

<https://org2.knuba.edu.ua/user/index.php?id=3873>